

ЈП ГАС ТЕМЕРИН
НОВОСАДСКА 421
ТЕМЕРИН

ПЛАН И ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА ЗА 2016 ГОДИНУ

ТЕМЕРИН, НОВЕМБРА 2015

Садржај

1.УВОД	3
2.ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА	4
3.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА	6
4. СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДА ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ.....	8
5. ПЛАНСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ЗА 2016 ГОДИНУ.....	14
5.1. Пројекција физичког обима преузимања гаса	16
5.2. Пројекција финансијског прихода од продаје гаса и расхода за Набавку гаса	17
5.3. Пројекција финансијског извештаја за 2015 годину	19
5.4. Пројекција цена гаса за јавно снабдевање и приступа систему За дистрибуцију гаса	22
5.5. Пројекција броја потрошача по групама потрошње	28
6. ПЛАН ЗА 2016 ГОДИНУ	30
6.1. План физичког обима преузимања и испорука гаса	30
6.2. План броја запослених радника за 2016 годину.....	31
6.3. План инвестирања у 2016 години	33
7. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ И РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ЗА 2016	34
8. ЗАКЉУЧАК	38

1.УВОД

План и програм пословања , треба да представља базни документ предузећа кад су у питању све пословне активности усмерене ка остваривању плана. Дакле он треба да буде и идеја водиља и да се све активности прилагођавају њему са циљем да се оствари пројекција плана. Зато га и усваја и Надзорни Одбор , и скупштина Општине као оснивач предузећа. Нажалост пракса је била да се план правио да задовољи форму односно да се испуне обавезе, и после тога је падао у други план и гледао се само када треба правити наредни план, чисто да се задржи форма. Овога пута ће мо покушати да се отргнемо од тог начина рада и да заиста направимо реалан план , који би могао бити и контролни документ за све текуће активности. План треба постављати тако да буде са једне стране мобилизирајући фактор , односно да мотивише и покреће све запослене да се максимално ангажују да се план оствари . Овакав прилаз говори у прилог чињеници да план треба бити што амбициозније постављен. Међутим ако се у томе претера онда он може бити демотивишући и ограничавајући фактор. Нешто што није реално оствариво је веома тешко прихватити и онда сви беже од тога. Дакле план би требало да буде нека средина између , односно да буде што ближе некој реалности. Нажалост , ми ипак живимо у окружењу где није могуће са великом

поузданошћу ништа планирати. Зашто ово кажем , када се зна да је инфлација под контролом , а углавном је она била основни проблем да се направи реалан план. Ипак се може реално рећи да је реалан план веома тешко направити. Основни разлог за то јесте чињеница да има много фактора од којих зависи реализација плана, а који нису под контролом самог предузећа. Примера ради , основни обим реализације је једна од кључних величина плана , а њу је веома тешко предвидети са високом поузданошћу. Наиме предузеће има такву структуру потрошача , да они гас доминатно троше као енергент за загревање. Дакле доминатна количина се потроши у зимском периоду , а метеоролошке прилике су тешко предвидиве на дужи временски период. Ево сведоци смо да су температуре у првој половини новембра такве да утичу да је потрошња гаса веома мала и вероватно ће бити на 50 % од прошлогодишње. Други веома значајан параметар за план јесте зарада предузећа. Предузећа живи и опстаје на разлици између набавне и продајне цене гаса. Као што сви знамо гас је доминатно увозни енергент а цена му се формира у зависности од курса долара и стања на тржишту нафте. То одмах указује да је цену веома тешко предвидети , посебно кад се узме у обзир претходна година , када су цене веома динамично расле. Са друге стране продајну цену одређује односно одобрава Агенција за Енергетику Републике Србије , која као основу узима планску цену. Да се не понављам , такав метод је предузећу у 2014 години донео цца 19 милиона изгубљене добити. Другим речима план је био једно а пракса нешто сасвим друго. На тај начин је предузеће у просеку остваривало 4 динара разлике између набавне и продајне цене гаса , уместо 7,7 динара како је било планирано. То не само да је утицало на план , него је довело до тога да предузеће исказе губитак од 10.865.000 динара. Ова ограничења су реално присутна и у тренутку израде овог плана, а ми ће мо и поред тога покушати изградити што реалнији план.

2. ДЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА

Предузеће има непромењену делатност у односу на претходну годину и да се не понављамо , обавља је у складу са законским условима. Предузеће је у основи лиценцирано за три делатности и то:

- Управљање дистрибутивним системом природног гаса. То подразумева управљање и одржавање целокупне гасне мреже и свим кућним мерно регулационим станицама , као и мерно регулационим станицама на местиме преузимања гаса. Гледано и по обиму прихода од ове делатности а и по обиму радних активности које из тога проистичу , ово је доминантна делатност предузећа. Цена услуге коју сви потрошачи гаса плаћају за коришћење дистрибутивног система , је у потпуности под контролом АЕРС, а са друге стране су законом реулисане све активности на одржавању мреже.
- Јавно снабдевање природним гасом , је такође значајна делатност , опет у великој мери потпуно ограничена и прописана законом о енергетици и одговарајућим правилима АЕРС-а. Она подразумева уредно снабдевање

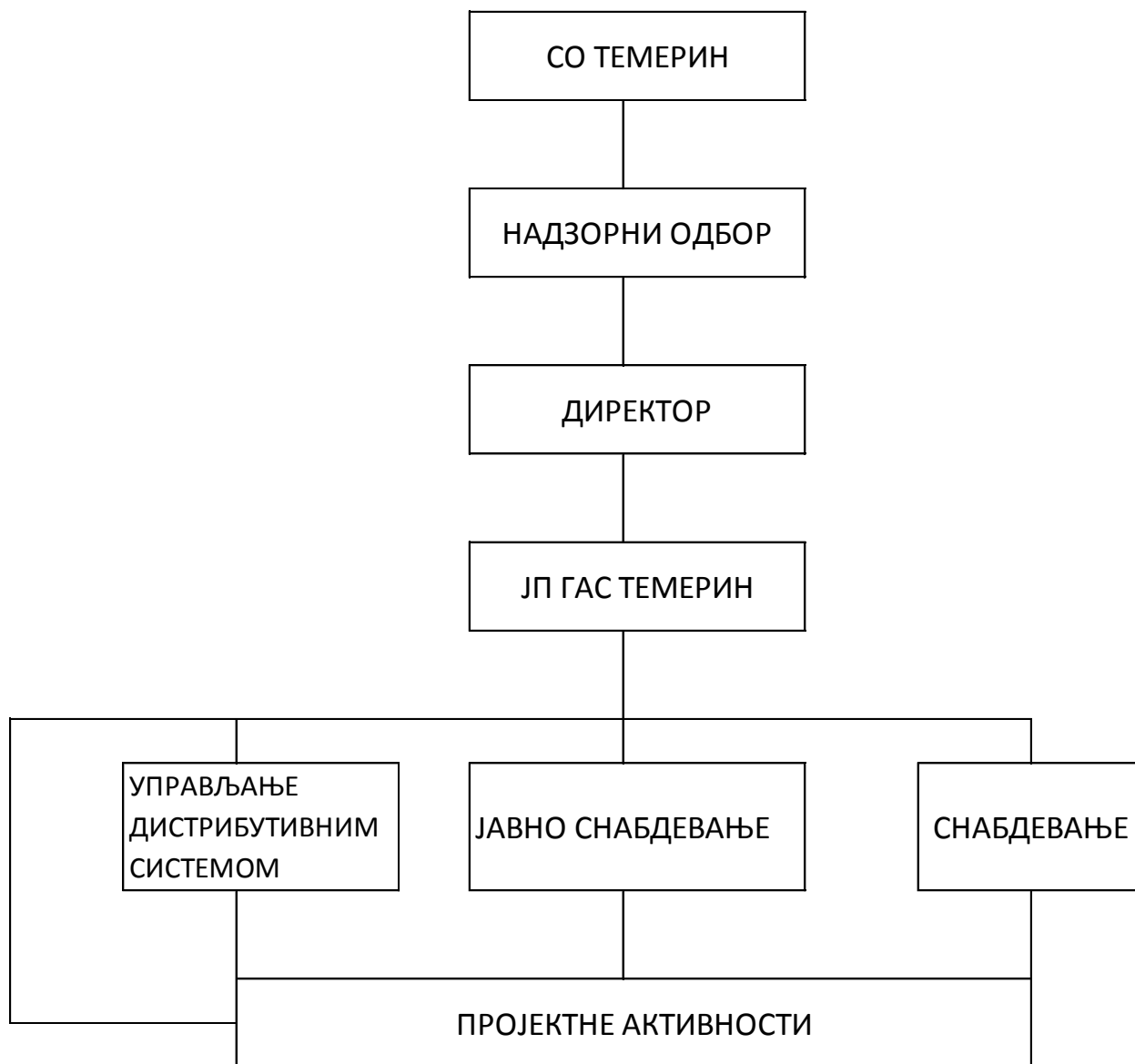
потрошача гаса који имају статус јавног потрошача. По закону су сви потрошачи који на годишњем нивоу потроше мање од 100.000 кубних метара гаса, јавни потрошачи. У нашем случају на јавну потрошњу одлази око 90 % од испоручене количине гаса. Наравно јавно снабдевање значи, потпуно регулисане цене, које у складу са законом и одговарајућим правилницима одређује АЕРС. Ма шта то значило, треба рећи да је регулатива таква да иде на штету јавних снабдевача, и да сви који се баве јавним снабдевањем трпе велике губитке на овој делатности. По текућим правилима, предвиђено је да се губици надокнаде путем такозваног корекционог елемента, приликом наредног одобравања цена. Опет се ту јавља проблем, па се то не може у потпуности остварити, па су јавни снабдевачи у сталној трци за изгубљеном добити, и нема шансу да ту трку могу добити.

- Снабдевање природним гасом, је трећа делатност предузећа. Снабдевање представља две законом превиђене могућности. Прва је да предузеће има право по закону да се појави као трговац гасом на ширем тржишту. То практично значи да сваки потрошач гаса има право да изабере свог снабдевача. Али због неускалађености неких прописа око пореза, ова делатност је потпуно неисплатива. Наиме ако би ми на пример некога у Новом Саду снабдевали гасом, тај би од нас куповао гас, а користио би услугу свог локалног дистрибутера за дистрибуцију гаса. У том случају би услугу коришћења дистрибутивног система оптерећивао ПДВ са 20 %, а ако гас купује од свог локалног дистрибутера онда је ПДВ на коришћење ДС 10 %. Друга могућност снабдевања као делатности јесте, снабдевање такозваних квалификованог потрошача, тј оних потрошача који за сопствене потребе потроше најмање 100.000 кубика гаса годишње. За ове снабдеваче важи правило слободног формирања цене гаса. Та слобода у формирању цене подразумева само уски сегмент који се односи на манипулативне трошкове и зараду снабдевача, док доминатни део разлике у цени који се односи на трошкове дистрибутивног система, не подразумева слободу. Напротив цена дистрибутивног система је она која је одређена и одобрена од стране АЕРС. Ипак се на том сегменту тржишта може остварити пристојна зарада, односно не ствара се губитак. Проблем је једино што ми имамо само једног таквог потрошача, који у потрошњи гаса учествује са око 8 %.

Треба напоменути да је предузеће иако једно правно лице, обавезно да води посебна књиговодства за сваку од ове три делатности, па и да посебно исказује завршне рачуне за сваку делатност. То нарвно изискује значајно више посла и повећан број запослених. Такође је законом забрањено финансирати неку од делатности, преливањем средства из друге делатности.

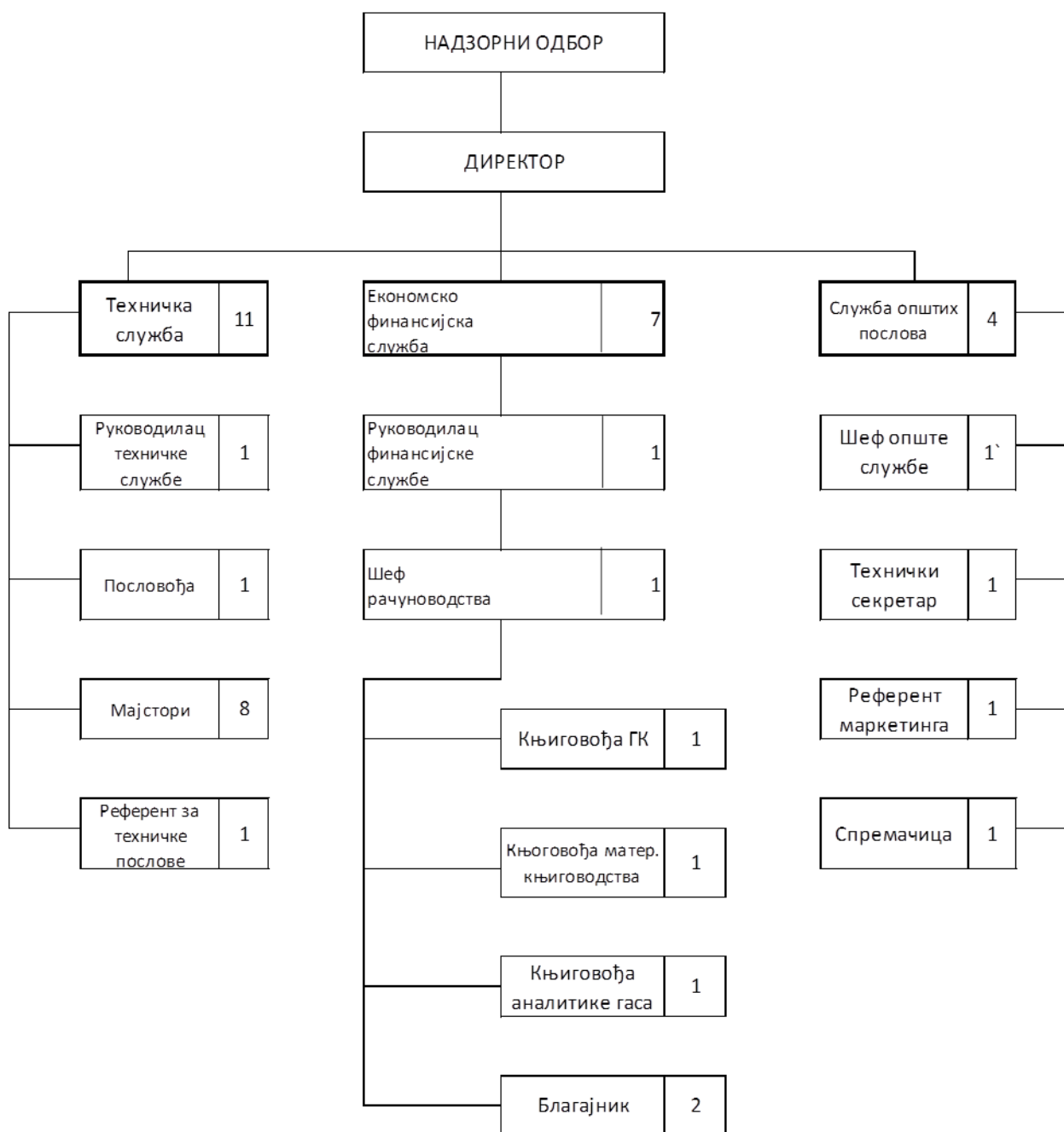
3.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА

ЈП Гас Темерин , је регистровано у складу са законом а послује као јединствено привредно друштво , у оквиру кога има више делатности и организационих јединица. Схематски изглед по делатностима је представљен на слици 1.

Сл 1. Шематски приказ делатности предузећа

Као што се види из схеме, обављање осталих делатности одвија се преко посебно за сваку прилику , формираних пројектних тимова.

Слика 2. Организациона структура ЈП Гас Темерин

Надзорни Одбор

1. Ињац Здравко , дипл.еџц, председник
2. Дробац Вила , дипл. правник , члан
3. Ђураки Љубица , дипл. правник , члан

Директор предузећа

Мр Устић Милорад, дипл.инж.маш

Шефови организационих јединица:

1. Томић Слободан , дипл.еџц, шеф финансиско економске службе
2. Радуловић Родољуб, дипл. инж. Маш , шеф службе за дистрибуцију
3. Ђураки Љубица , дипл.пр. , шеф службе општих послова
4. Сворџан Станислава , дипл. еџц, шеф рачуноводства

4. СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДА ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ ПОСЛОВАЊА

Да би се план поставио на реалним основама , нужно је поћи од анализе пословања предузећа у претходним годинама. Обзиром на велику динамичност промена , у изради плана није могуће исту тежину дати већем броју година из непосредне прошлости , па ће мо се базирати на 2014 годину и наравно 9 месеци из 2015 године, за које имамо реалне параметре. Наравно да сам план као и на постављене циљеве , утиче много фактора, који се у основи могу поделити на две групе. Прву групу сачињавају екстерни фактори, на које предузеће не може утицати у реалном времену. Другу групу чине интерни фактори који су под непосредном контролом предузећа.

Кад су у питању екстерни фактори , они се могу сврстати у неколико група , међу којима су најважније следеће:

- Фактори обавезујућег карактера
- Општи услови привређивања
- Стање на тржишту набавке гаса
- Стање на тржишту продаје гаса

Фактори обавезујућег карактера , је онај сет прописа , закона, правила , уредби и препорука који су прописани и предузеће мора да их поштује. У том смислу постоји велики број тих фактора и у наставку се даје њихов преглед-

Закони, подзаконска и интерна акта које Јавно предузеће „Гас,, Темерин примењује у свом пословању

- Закон о привредним друштвима (Сл.гл. РС 36/11,99/11,83/14 – др. закон 5/15)
- Закон о јавним предузећима (Сл.гл. РС 119/12.116/13-ут.тум. и 44/14)
- Закон о буџетском систему (Сл. гл. РС 54/09, 73/10,101/10,101/1193/12,62/13,63/13-испр.,108/13,142/14 и 68/15-др.закон)
- Закон о енергетици (Сл.гл.РС 145/14)
- Закон о раду (Сл.гл.РС 24/05,61/05,54/09,32/13 и 74/14)
- Закон о општем управном поступку (Сл.лист СРЈ 33/97, 31/01, Сл.гл.РС 30/10)
- Закон о облигационим односима (Сл.лист СФРЈ 29/78,39/85,45/89-одлука УСЈ, Сл.лист СРЈ 31/93)
- Закон о јавним набавкама(Сл.гл.РС 124/12,14/15 и 68/15)
- Закон о рачуноводству (Сл.гл.РС 62/13)
- Закон о ревизији (Сл.гл.РС 62/13)
- Закон о заштити потрошача (Сл.гл.РС 62/14)
- Закон о безбедности и здрављу на раду (Сл.гл.РС 101/05 и 91/15)
- Закон о заштити од пожара ((Сл.гл.РС 111/09 и 20/15)
- Закон о извршењу и обезбеђењу (Сл.гл.РС 31/11,99/11-др.закон, 109/13-одлука УС,55/14 и 139/14)
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (Сл.гл.РС 116/14)
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених код корисника јавних средстава (Сл.гл.РС 68/15)
- Закон о метрологији (Сл.гл.РС 30/10)
- Закон о планирању и изградњи ((Сл.гл.РС 72/09,81/09-испр.,64/10-одлука УС,24/11,121/12,42/13-одлука УС,98/13-одлука УС,132/14 и 145/14)
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Сл.гл.РС 104/09)
- Закон о ПДВ-у (Сл.гл.РС 84/04,86/04-испр.,61/05,61/07,93/12108/136/14-ускл.дин.из.,68/14-др.зак.,142/14,5/15-ускл.дин.из. и 83/15)
- Закон о јавној својини (Сл.гл.РС 72/11,83/13 и 105/14)
- Закон о заштити узбуњивача (Сл.гл.РС 128/14)
- Закон о спречавању злостављања на раду (Сл.гл.РС 36/10)
- Закон о ефикасном коришћењу енергије (Сл.гл.РС 25/13)
- Закон о архивској грађи (Сл.лист СРЈ 12/98 и 13/98 испр).

као и остале законе који су у вези са обављањем редовне делатности предузећа.

Што се тиче подзаконских прописа, примењују се сви подзаконски прописи који су донети на основу горе наведених закона, а најважнији су:

- Уредба о условима за испоруку природног гаса,
- Правила о промени снабдевача,
- Уредба о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима
- Фискална стратегија за 2015. са пројекцијама за 2016. и 2017. годину,
- Методологија за одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање
- Методологија за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса,
- Методологија за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса,
- Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар
- Уредба о одређивању услова за пројектовање и прикључење у поступку издавања локацијских услова, као и о садржини, поступку и начину издавања услова за пројектовање и прикључење ималаца јавних овлашћења и садржини, поступку и начину издавања локацијских услова
- Правилник о садржини плана набавки и извештаја о извршењу плана набавки
- Правилник о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова
- Правилник о садржини акта којим се ближе уређује поступак јавне набавке код наручиоца
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивању књиговодствених са стварним стањем,

као и сви други подзаконски прописи којима је регулисано обављање делатности предузећа.

Најважнија интерна акта која предузеће примењује, а донета су од стране Скупштине општине Темерин, Надзорног одбора и директора су:

- Одлука о усклађивању одлуке о оснивању Јавног предузећа „Гас,, у Темерину са одредбама Закона о јавним предузећима,
- Статут Јавног предузећа „Гас,, Темерин,
- Правила о реду дистрибутивног система ЈП „Гас,, Темерин,
- Правилник о организацији ЈП „Гас,, Темерин
- Правилник о систематизацији радних места у ЈП „Гас,, Темерин
- Правилник о рачуноводственим политикама,
- Правилник о архивској грађи,
- Правилник о јавним набавкама,
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања

Као и друга појединачна акта која су донета од стране Скупштине општине Темерин, Надзорног одбора и директора предузећа.

Дакле ово су фактори који уређују правила и оквире у којима предузеће егзистира. Битно је овде истаћи да је тржиште гаса односно прописи који га уређују , у већој мери у складу са прописима односно директивама ЕУ. У том смислу се може рећи да је ово млада област и да је као таква изложена сталној потреби прилагођавања. У том смислу није без значаја чињница да још увек имамо потребу дорађивања и усклађивања не само законских решења већ и читавог низа подзаконских аката из ове области. То свакако значајно утиче на рад предузећа , јер своје унутрашње прописе и активности морамо усклађивати , а то захтева стално учење и рад на регулативи.

Општи услови привређивања су од огромног значаја. Сви знамо да су прилике на овом плану веома сложене јер су у току многе реформске мере и транзициони период , и да у таквим условима су многе ствари непредвидиве а често и изнуђене. Такође смо сведоци веома динамичних промена на глобалном нивоу , и да оне у огромној мери утичу на малу привреду и државу као што је наша. Ни моћне економије нису имуне на промене те природе а камоли наша сићушна економија. Сви смо сведоци још увек високе незапослености , слабе платежене моћи становништва и периода наговештаја изласка из дугогодишње рецесије. То све у огромној мери утиче на предузеће. Примера ради , Србијагас се полако препушта тржишту односно скида се са државне касе. То је натерало Србијагас да до крајњих граница заоштри плаћање , а то тера све његове дужнике на примену истих мера. Имајући у виду да су процеси принудне наплате , веома спори и веома неизвесни у погледу исхода, јако мали број дистрибутера може (углавном оних већих и са већих градских подручја који уз то имају повољну структура потрошача) пратити захтеве добављача гаса у погледу плаћања. Имајући то у виду, блокада рачуна не би никога требала изненадити.

Тржиште набавке гаса је од круцијалног утицаја на наш рад. Знамо сви да смо енергетски изузетно зависни а посебно на тржишту нафте и природног гаса. Постојећа инфраструктура гасовода нас усмерава практично само на једно тржиште набавке гаса , али и услови плаћања и текућа дуговања. Мада је тржиште декларативно отворено, у пракси имамо само једног добављача гаса , и није реално очекивати да се та ситуација промени у скорије време. То наравно одлучујуће утиче на рад предузећа и ставља га у потпуно завистан положај. Ми уопште нисмо у ситуацији да преговарамо о набавци гаса, већ нам се достављају услови које морамо прихватити.

Продајно тржиште гаса је такође само декларативно отворено , односно слободно , али је реална ситуација таква да праве слободе тржишта нема. У том смислу и предузеће нема реалне могућности за проширење обима пословања, већ је ограничено на постојеће купце. Такође треба имати у виду да ми као земља немамо

дугороочну и стабилну енергетску политику, а то изазива повремене крупне поремећаје у нашем раду. Рецимо да је гас до пре пар месеци био међу најскупљим енергентима, а да је тренутно међу најевтинијима. Такви скокови делују шокантно на све учеснике на тржишту, па и на нас и уносе велике поремећаје, а процес планирања значајно посложњавају.

Унутрашњи фактори од утицаја су такође веома бројни. Неки од њих су под контролом руководства предузећа али има и оних за које се то не може рећи. Међу њима су од огромног утицаја следећи:

- Висина трошкова пословања
- Ликвидност
- Губици гаса у мрежи

Сва три фактора су од огромне важности и морају бити предмет сталне пажње предузећа. Нажалост, годинама уназад су они само декларативно били под пажњом предузећа. То није био случај само код нас, већ је то била уобичајена појава.

Трошкови пословања су по природи ствари морали увек бити под контролом, али нажалост то није увек био случај. Одсуство контроле трошкова увек доводи до њиховог неконтролисаног раста. У последњих годину дана, трошкови су под сталном пажњом. Нажалост има доста трошкова на чију висину предузеће нема утицаја. То су сви трошкови фискалног карактера (порези на имовину, пдв, посебни порези, чланарине у коморама и удружењима, трошкови лиценци фирме и појединаца, продужавање разних уверења и томе слично, енергенти и комуналне услуге, птт трошкови, трошкови судских поступака итд). Практично предузеће наравно може потпуно или делимично да контролише мањи део трошкова, као што су трошкови горива и одржавања аутомобила, трошкови премија осигурања, трошкови потрошног материјала, трошкови репрезентације, трошкови плата, трошкови путовања и томе слично. Ми смо све трошкове који нису потпуно у функцији посла потпуно елиминисали а све друге трошкове анализирамо и покушавамо да их смањимо. Резултата има што ће се видети у даљем делу плана, али су уштеде по том основу такве да их вишеструко надмаши рецимо скок цене гаса. Ипак се може рећи да је овде постигнут значајан напредак и да трошкове стално пратимо и анализирамо и предузимамо мере за њихово свођење у планиране оквире.

Ликвидност, је један од најважнијих параметара предузећа. Чак и предузеће које остварује значајне профите, ако не одржава ликвидност оно се урушава и неумитно почиње да пропада. Неликвидност увек и неизбежно доводи прво до пада обима рада, затим смањује профит и убрзо постаје проблем ван контроле. Врло често се ликвидност може поредити са кисеоником. Примера ради потпуно здрав организам у недостатку кисеоника доводи до престанка функционисања организма. Исто је и са ликвидношћу, чији изостанак полако гуши предузеће и доводи до онемогућавања

даљег рада. ЈП Гас је просто и неосетно увучено у тај проблем , јер није имало строги механизам који би одржавао ликвидност. У протеклим годинама је предузеће остваривало чешће добит него што је исказивало губитак. У том периоду су трошкови били ван контроле јер се трошило више него што се зарађивало и ликвидност је слабила, па се уместо усклађивања трошкова са могућностима , улазило у раст дугова према добављачу гаса. То значи да је предузеће трошило туђи новац , а новац као и свака роба има своју цену , и та цена је веома висока и она је временом појела све профите које би предузеће остваривало. Годинама уназад је предузеће имало негативне финснијске приходе по основу камата , на нивоу између 3,5 и 5 милиона динара. Таква дискрепанца је даље слабила могућности предузећа и сада смо на граници опстанка , односно боримо се за ваздух или просто преживљавање. Дугови према Србијагасу су нарасли на изузетно висок ниво, а цена тог дуга је изузетно висока. Тренутно само по основу камата предузеће дугује цца 17,5 милиона динара а у првој половини године смо платили око 10 милиона динара камата. Узрок свему овоме јесте општи недостатак финансијске дисциплине који је врло брзо постао правило. У то живо блато је увучен огроман број привредних субјеката па наравно и физичких лица. Наравно да ни ЈП Гас није био узузетак. Сведоци смо пропасти многих банака , јер се ланац дуговања на њима завршавао. Зато је сада одржавање ликвидности највећи задатак предузећа. Да би се предузеће извукло из дубоке кризе , неопходно је драстично повећати наплату а то је неописиво тежак задатак. Наиме наша потраживања су нарасла на енормно велики износ. Релативно мали број физичких лица и малих предузећа дугују велике износе , које нису у стању измирити. Тиме су они постали и наш проблем проблем , и ми једноставно морамо водити рачуна да их потпуно не угушимо. Ако их угушимо прети опасност да нам пропадну велики износи . Значајан део тих потраживања су временом постали веома спорни, и то мултипликује проблем. Све ово указује да се мора и даље одржавати ригорозна финансијска дисциплина, али уз веома велику дозу опрезности. Нажалост то није никада лако , а посебно у овим тешким и сложенима временима, у којима и држава и већина предузећа и појединаца плаћа невероватно високу цену неконтролисаног трошења, у протеклом времену.

Губици гаса у мрежи су такође фактор од великог значаја. Ми смо у 2014 години имали губитак гаса од око 4 % или претворено у новац близу 10 милиона динара , што је износило око 30 % од зараде предузећа. Да се разумемо није могуће тај губитак у потпуности елиминисати , јер то нико није успео ни у развијеном свету. Али тај губитак се мора свести на разумну меру. После годину дана бављења овим проблемом , дошли смо до закључка да је можда и половина тог губитка , виртуалне природе. Односно он се бележи на папиру али њега у стварности нема у том обиму. Односно он је последица непрецизног и непотпуног читавања а није искључена ни могућност да има појединаца који свесно манипулишу подацима. Таквих појединаца поуздано је утврђено има код потрошача , али вероватно и код нас. Да би те

могућности манипулације свели на минимум, увели смо сталне контроле не само потрошача , него и наших радника. Недостатак радника и велики број непланираних активности , нас спречава да ту контролу омасовимо. Навешћемо само два најсвежија примера. Открили смо потрошача који је врло прецизним захватом и готово невидљивим успео да блокира механизам бројача, чиме је узимао гас а до то мерило није показивало. Други пример је да је један потрошач одавно искључен а сет му је блокиран и пломбиран. Контролом је утврђено да је он нашао начина да троши гас и то у значајним количинама. Наравно да таквих случајева има много више , а да не говоримо о проблемима везаним за приступ мерним уређајима. У време изградње гасне мреже , није се знало за овај проблем па су уређаји за читавање постављани без икаквог критеријума иза куће , у шупама, таванима и томе слично. Данас би требала велика средства да се ти недостаци исправе. Имамо и један систематски проблем легалне „ крађе „. Наиме мерач протока гаса на месту преузимања гаса са транспортног система Србијагаса , је у законски прописаним границама толеранције односно грешке мерења , али у плусу за скоро 1 %. То значи да да ми у старту имамо губитак гаса од 1% и да немамо могућност да то отклонимо. Ово је последица примене истог критеријума исправности и за велике појединачне мераче протока и за мале кућне мераче. У сваком случају овај губитак мора се ставити у потпуности под контролу и мора се свести на прихватљиву меру.

Дакле при постављању циљева предузећа у 2016 години , треба имати на уму све ово што је наведено , а што може пресудно утицати на степен оставрења циљева. Дакле имамо врло сложен задатак да дефинишемо циљеве. Задатак је веома тежак јер, има пуно непознаница , и то траје деценијама. Тако је постала навика да се циљеви постављују веома неодговорно и необавезујуће. По правилу да би се нешто звало циљ , мора испуњавати нека правила. Приликом постављања циљева мора се водити рачуна да они морају бити:

- ❖ Конзистентни , то јест да нису у супротности
- ❖ Одређени по приоритетима,
- ❖ Мерљиви , то јест не могу бити описног карактера. По правилу постављени циљ ако није мерљив , постаје произвољан, па се мора учинити напор да циљеви буду конкретизовани

Имајући у виду напред изнето , предлажемо следеће циљеве за 2016 годину:

- 1. Обезбедити стабилно и сигурно снабдевање ПГ**
- 2. Дуговања према Србијагасу са садашњег нивоа од цца 100 милиона динара , свести на половину тог износа**
- 3. Пословни губитак свести на нулу , како би се поставила здрава основа за прелазак у трајно позитивно пословање**
- 4. Достигнути ниво смањења трошкова пословања одржати на истом нивоу**
- 5. Губитке гаса у мрежи свести на 2 %**

Ово је сасвим пристојна листа циљева , јер не треба претеривати и писати све оно што се жели. Такође треба имати у виду да се из ових циљева може извести много других циљева , чије остварење може довести до остварења једног од ових циљева. Битно је такође истаћи да се мора направити оперативни план рада , који треба да доведе до остварења постављених циљева.

5. ПЛАНСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ЗА 2016 ГОДИНУ

Као плански основ за израду плана за 2016 годину, узимају се основне величине као што су , планирани обим испорука гаса, уговорни односи са добављачем гаса , планске набавне цене гаса , продајне цене гаса.

Физички обим пружања и испоруке гаса , се одређују на бази испорука гаса у 2014 години, и оствареног обима испорука гаса за првих 10 месеци у 2015 години, са пројекцијом испорука до краја 2015 године.

ЈП Гас Темерин , има дугорочни уговор са Србијагасом , о испорукама гаса , где су уговорени сви важни параметри као што су:

- Уговорене количине по месецима и категоријама потрошача
- Начин мерења преузетих количина
- Места преузимања
- Начин утврђивања квалитета гаса
- Начин формирања цена гаса
- Начин фактурисања
- Начин плаћања
- Валута

За израду плана за 2016 годину , најважнији параметар јесте набавна цена гаса. Набавну цену гаса утврђује ЈП Србијагас , по уговореној методологији, и доставља је АЕРС у виду предлога. АЕРС достављени предлог разматра и усаглашава са предлагачем и у форми предлога је доставља Влади РС на усвајање. Усвојена цена се објављује у Службеном гласнику РС.

Као што је већ речено и препоручено смерницама , као полазиште за израду плана за наредну годину, дају се остварени резултати у претходној години. Како се план прави за 2016 годину, а 2015 пословна година још није завршена , то се прави пројекција основних планских величина у 2015 години , која се добија тако што се посматрају остварене планске величине за претходни протекли период , и на њих се додаје пројекција остварења за преостали временски период.

5.1. Пројекција физичког обима преузимања и испорука ПГ у 2015

Табела бр 1: Пројекција физичког обима за 2015 годину

2015 ПРОЈЕКЦИЈА				
месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) 2015	укупна испорука купцима (у м3) 2015	Разлика између преузетих и испоручених количина (у м3/месец) 2015	Разлика између преузетих и испоручених количина (у %) 2015
Јануар	1.116.615	1.020.536	96.079	8,60
Фебруар	1.065.927	1.018.110	47.817	4,49
Март	811.455	774.963	36.492	4,50
Април	422.195	418.260	3.935	0,93
Мај	148.418	146.451	1.967	1,33
Јун	111.228	104.672	6.556	5,89
Јул	118.304	117.242	1.062	0,90
Август	112.809	104.666	8.143	7,22
Септембар	172.328	158.196	14.132	8,20
Октобар	340.500	330.000	10.500	3,08
Новембар	901.000	870.000	31.000	3,44
Децембар	1.210.000	1.163.000	47.000	3,88
укупно	6.530.779	6.226.096	304.683	4,67

У табели број 1 су приказане количине гаса по месецима , и то на преузимању , на испоруци , као и разлике изражене у физичким јединицама и процентима , између преузетих и испоручених количина. Као што је наглашено раније , приказане величине су резултат остварених количина за првих 10 месеци и, пројекције до краја године. При томе је пројекција дата на бази оствареног обима раста у 2015 години. Ако ове величине из табеле 1 , поредимо са остварењем у протеклој години могу се извући следећи закључци:

- Физички обим преузимања гаса износи 6.530.779 метара кубних , што је за 8,29 % више него у 2014 години. Овај податак указује на пораст преузимања гаса , а добијен је тако што су узете остварене величине у првих 9 месеци , и израчунат проценат пораста у односу на исти период 2014 године , и за тај проценат су повећане количине за преостали период 2015 године.

- Испоручене количине гаса су добијене по методолошки истој рачуници. Пројектовани обим испорука гаса је 6.226.096 метара кубних, и већи је у односу на испоруке гаса у 2014 години, за 7,5 %. Лако је приметити да се разликују пораст у преузимању и испоруци гаса (8,29 наспрам 7,54 %). Ова несагласност па и нелогичност је резултат да у првих 10 месеци 2015 године имамо пораст губитака гаса у мрежи у односу на губитке остварене у 2014 години. Наравно да је ово веома лош показатељ, али је извесно да стварни губитак није толики. Ове разлике су резултат лошег читавања, и много чињеница говори у прилог томе. Читавање је лоше из више разлога, а међу њима су најважнији следећи: Повећан број интервенција на одржавању гасоводне мреже (имали смо чак 5 хаварија на гасоводној мрежи које су проузроковане непажњом извођача радова на другим подземним инсталацијама, као и два измештања гасоводне мреже). Повећани број интервенција и њихова дужина, су проузроковале недостатак обучених радника за те послове, па су узимани други административни радници за читавање, који немају искуство на тим пословима. Значајан број неочитаних потрошача, упркос упозорењима да сви морају обезбедити приступ бројилима, је такође један од разлога нетачног стања потрошње. Очекујемо да у престалом периоду дође до корекције, а последње читавање у 2015 години, ћемо пажљиво и планирати и извести.

5.2 Пројекција финансијских прихода од продаје гаса и трошкова набавке гаса

Пројекција прихода од продаје гаса и расхода по основу набавке гаса, је приказана у табели број 2, а примењена је иста методологија као код физичког обима преузимања и испорука гаса,

Табела број 2: Финансијска пројекција за 2015 годину

2015 ПРОЈЕКЦИЈА

месеци	Укупно преузимање у ДС (у м3) 2015 (пројекција X, XI, XII месец)	Набавна цена 2015(пројекција X, XI, XII месец)	Набавна вредност природног гаса у дин. без ПДВ-а 2015 (1*2)	укупна испорука купцима (у м3) 2015(пројекција X, XI, XII месец)	продајна цена 2015 (пројекција X, XI, XII месец)	Приход од продаје природног гаса у дин. без ПДВ-а 2015 (4*5)
	1	2	3	4	5	6
Јануар	1.116.615		48.769.441	1.020.536		50.459.706
Фебруар	1.065.927		47.001.683	1.018.110		50.564.147

Март	811.455		36.553.018	774.963		40.857.443
Април	422.195		17.497.444	418.260		22.165.111
Мај	148.418		6.109.586	146.451		8.246.114
Јун	111.228		4.619.284	104.672		5.948.124
Јул	118.304		4.301.349	117.242		5.898.052
Август	112.809		4.044.232	104.666		5.332.739
Септембар	172.328		6.029.463	158.196		7.456.032
Октобар	340.500	34,99	11.914.095	330.000	42,33	13.968.900
Новембар	901.000	34,99	31.525.990	870.000	42,33	36.827.100
Децембар	1.210.000	34,99	42.337.900	1.163.000	42,33	49.229.790
укупно	6.530.779		260.703.485	6.226.096		296.953.258

Из табеле број 2 се могу извући следећи закључци:

- Набавна вредност природног гаса износи 260.703.485 динара и већа је за 7,19 % , од остварења у 2014 години. Раст набавне вредности гаса је нешто нижи од физичког обима раста (8,29 %) а та разлика није велика , јер је већина расхода по овој основи настала у првих 6 месеци 2015 године , када су набавне цене гаса имале монотон пад у односу на цене из 2014 године. У другом делу 2015 године набавне цене гаса су имале значајнији пад и то у три наврата , односно, 1.6. , 1.7. и 1.10.2015 године. Међутим у периоду пада набавних цена , веома је мали промет гасом . па то није оставило већи траг на трошковима набавке гаса.
- Приходи од продаје гаса , односно њихова пројекција за 2015 годину износи , 296.953.258 динара, што је за 7,94 % више од оствареног у 2014 години. Такође се може констатовати да је раст прихода од продаје гаса нешто већи од раста расхода по основу набавке гаса (7,94 у односу на 7,19 %). Та разлика у процентима није велика , што је и очекивано јер је и продајна цена гаса мировала све до 1.6.2015 године, па је и приход растао у складу са растом физичког обима. На овако великим цифрама и мале разлике између раста прихода и расхода , су за нас веома значајне. Под условом да се остваре пројектоване величине , ми бисмо имали раст зараде за цца 4,37 милиона , што је око 13 % више него у 2014 години.

5.3Пројекција финансијског извештаја за 2015 годину

На основу укупних прихода и расхода , те на бази остварених резултата у погледу расхода , направљена је пројекција финансијског извештаја за 2015 годину и дата је у табели број 3.

Трошкови премија осигурања	877	200	0,23
Трошкови платног промета	637	550	0,86
Трошкови чланарина	113	50	0,44
Трошкови пореза и доп., пор.на имовину и накнада за уређ	1.219	1.220	1,00
Остали нематеријални трошкови (судске таксе, регистрација, локалне таксе и тд)	1.002	1.175	1,17
7. Финансијски расходи	16.444	14.915	0,91
8. Остали расходи	1.775	300	0,17
Укупно (2+3+4+6)	37.872	36.221	0,96
УКУПНО РАСХОДИ(1+2+3+4+5+6+7+8)	302.633	315.539	1,04
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-10.865	-1.022	0,09

Из приложене табеле број 3 , се може извући пуно закључака , а од значаја је напоменути следеће:

- Финансијски резултат за 2015 годину је пројектован на -1.021.938 динара (губитак пре опорезивања) , што је десетороструко мање од губитка у 2014 години који је износио 10.865.000 динара. То показује да се предузеће опоравља ,не у мери у којој је то потребно, али и више него што се могло очекивати, нарочито имајући у виду да су све негативне ствари из 2014 године остале и у првој половини 2015 године (ту се првенствено мисли на изгубљену добит због начина одређивања цена за јавно снабдевање). Да је АЕРС реаговао благовремено као што и јесте његова обавеза ми би смо на приходовној страни имали већи приход од датог у табели за преко 10.000.000 динара , док на расходној страни не би било промена. То би драстично променило крајњи резултат, јер не би био исказан губитак , већ добит.
- Вишеструко смањење губитка, је резултат спрегнутог дејства , повећања прихода и смањења расхода. Пословни приходи су имали раст од 7,8 % и резултат су пре свега повећања обима испорука гаса. Треба приметити и да су остали пословни приходи имали велики раст у процентима (47 %) али без значајнијег утицаја на укупан пословни приход,, јер су остали пословни приходи минорни у односу на приходе од продаје гаса. У ове приходе улазе , наплата по основу нових прикључака и по основу наплате укључења и искључења потрошача.
- На страни расхода , уочљиво је да је набавна вредност продате робе имала далеко највећи раст који је износио 10,72 %. Управо у овом податку су садржане све невоље дидтрибутера гаса. Овај податак говори да је набвна цена гаса много брже расла , него што је расла продајна цена гаса. У ствари набавна цена гаса за даљу продају има непрекидан раст у односу на планску набавну цену , на основу које се рачуна продајна цена гаса. То говори да се набавна цена гаса мења , по сваком периоду фактурисања , док продајне цене гаса расту само повремено , односно мењају се по испуњавању критеријума за промену , уз

примену законског рока од 30 дана од дана обавештења купца. Сав раст набавне цене гаса , који се оствари у периоду између две промене продајне цене ,пада искључиво на јавне снабдеваче. Докле год се ова аномалија не отклони из методологије за формирање цена ПГ за јавно снабдевање , дистрибутери гаса не могу рачунати на боље дане.

- Трошкови материјала (конто 51) , су имали пад од 50,59 % (у 2014 су износили 2.736.000 динара а у 2015 по пројекцији ће износити 1.350.000 динара). Овај пад је резултат предузетих мера за смањење трошкова.
- Трошкови зарада и осталих личних примања (група 52) су имали раст са 25.958.000 динара, на 28.285.000 динара , што износи 9 %. Овај раст је резултат спрегнутог дејства са једне стране пораста броја запослених (директор и 2 радника) и са друге стране смањења износа зарада. Примања запослених су смањивана у три наврата , и то 10 % код увођења посебног пореза на зараде , затим 10 % од маја 2015 и 10 % од октобра 2015 . (Прво смањење код увођења пореза јесте смањило лична примања запослених али не и трошкове зарада , јер се сво смањење плаћало као порез)
- Трошкови производних услуга (група 53) су имали пад са 2.995.000 на 1.615.000 или 46 % , а резултат су такође штедње
- Трошкови амортизације и резервисања су имали благи раст са 3.322.000 на 3.400.000 динара или 2,34 % , а резултат су неких улагања и промена амортизационе стопе.
- Нематеријални трошкови (група 55) су смањени са 6.184.000 динара на 4.970.000 динара или 19,6 %. На овој позицији би имали знатно веће смањење да није било значајног повећања трошкова адвокатских услуга и судских извршитеља.
- Остали расходи су смањени са 1.775.000 , на 300.000 динара или 83 %.

Дакле драстично смањење губитака , је резултат повећања прихода за 22.749.000 динара док су расходи повећани знатно мање односно за 12.900.000 динара.

5.4. Пројекција цена, гаса за јавно снабдевање и за приступ систему за дистрибуцију гаса

Познато је да оснивач ЈП Гас Темерин , а што је био случај и са осталим дистрибутерима , одређивао дистрибутивну разлику, а тиме и значајно утицао на цену гаса. Такв начин рада је важио до краја 2008 године. Почев од 2009 године , дошло је до суштинске разлике у начину формирања цена гаса , са циљем да се започне са либерализацијом тржишта гаса , а и енергије уопште. Влада РС је још 2006 године формирала Агенцију за енергетику, као регулаторно тело на тржишту енергије. Од тада АЕРС континуирано ради на уређењу тржишта енергената у складу са директивама ЕУ.

Тако се у протеклом периоду све полако мењало и прилагођавало да би данас имали потпуно другачију слику о тржишту енергије. Суштинске промене у овој области су донете са циљем да се тржиште потпуно либерализује а тиме и обезбеди недискриминаторски положај свим учесницима на тржишту. Суштинске промене су резултирале да се донесе такозвани тарифни правилник, да се сви потрошачи категоришу у складу са јединственим правилима, и да се утврде методологије за формирање цена. Тако су сви потрошачи на основу утврђене методологије сврстани у категорије у зависности од притиска , а потом и у групе у оквиру сваке категорије, према типу потрошње (мала потрошња, равномерна, вршна итд) .

Тарифним правилником су утврђене три тарифе за плаћање и то:

- Тарифни елемент енергент , кога плаћају све категорије потрошача, по цени коју одобрава АЕРС
- Тарифни елемент место испоруке , кога плаћају такође све категорије потрошача
- Тарифни елемент капацитет , кога плаћају само одређене групе потрошача.

Накнаде по тарифним елементима су различите за различите категорије односно групе купаца.

У циљу бољег сагледавања ситуације у погледу цена гаса и цена приступу и коришћењу дистрибутивног система , у наставку дајемо кретање цена у последњих годину дана.

➤ Преглед цена које су важиле од 1.11.2014, године до 02.03.2015 годин

Табела бр 4: Цене природног гаса за јавне снабдевање од 01.11..2014 године

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња	48,79		1.462,76
	Ванвршна К1	46,90	103,01	1.462,76
	Равномерна К1	46,90	125,08	1.462,76
	Неравномерна К1	46,90	147,15	1.462,76
Категорија 2 $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$	Ванвршна потрошња К2			
	Равномерна потрошња К2			
	Неравномерна потрошња К2	45,99	116,60	14.627,63

ЦЕНЕ ПРИСТУПА СИСТЕМУ ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ПРИРОДНОГ ГАСА

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)
Категорија 1 $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња	6,28	
	Ванвршна К1	4,38	103,01
	Равномерна К1	4,38	125,08
	Неравномерна К1	4,38	147,15
Категорија 2 $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$	Ванвршна потрошња К2		
	Равномерна потрошња К2		
	Неравномерна потрошња К2	3,48	116,60

Горе наведене цене су донете на основу планске набавне цене гаса од 41 динар по метру кубном. Стварне набавне цене гаса су биле 43.02 динара по кубуку за новембар(дакле у новембру смо губили 2,02 динара по кубуку , а преузели смо гаса 724.362 кубна метра , па је губитак износио 1.463.211 динара), 45,06 динара по кубуку за децембар (преузето гаса 1.133.499 кубика па је губитак износио 4.602.006 динара) , 43,64 динара по кубуку за јануар 2015 (преузето гаса 1.106.000 кубика па је губитак износио 2,9 милиона динара), 43,90 динара по кубуку за фебруар 2015 (преузето цца 1.007.000 кубика за јавно снабдевање , па је губитак износио 2.920,000 динара). Наведене цене су за јавно снабдевање а преузете количине такође за јавно снабдевање. Дакле у периоду до доношења новог ценовника ЈП Гас Темерин, је имало изгубљену добит у укупном износу од цца 12.000.000 динара.

➤ Преглед цена које су важиле од 02.03.2015 до 01.06.2015

Табела бр 5: Цене природног гаса за јавно снабдевање од 02.03.2015

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња	51,61		1.462,76
	Ванвршна К1	49,71	103,01	1.462,76
	Равномерна К1	49,71	125,08	1.462,76
	Неравномерна К1	49,71	147,15	1.462,76
Категорија 2 $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$	Ванвршна потрошња К2			
	Равномерна потрошња К2			
	Неравномерна потрошња К2	48,80	116,60	14.627,63

НАКНАДНА ДОПУНА ЦЕНА ЗА ГРУПЕ ПОТРОШАЧА КОЈЕ НИСМО ИМАЛИ ДО САДА

Категорија 2 6 ≤ p ≤ 16 bar	Ванвршна потрошња K2	48,80	81,62	14.627,63
	Равномерна потрошња K2	48,80	99,11	14.627,63

- Преглед цена које су важиле од 01.06.2015 до 01.07.2015 године

Табела број 6: Таабеларни приказ цена гаса за јавно снабдевање са приемном од 01.06.2015

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	48,90		1.462,76
	Ванвршна K1	47,00	103,01	1.462,76
	Равномерна K1	47,00	125,08	1.462,76
	Неравномерна K1	47,00	147,15	1.462,76
Категорија 2 6 ≤ p ≤ 16 bar	Ванвршна потрошња K2	46,09	81,62	14.627,63
	Равномерна потрошња K2	46,09	99,11	14.627,63
	Неравномерна потрошња K2	46,09	116,60	14.627,63

- Преглед цена које су важиле од 01.07.2015 до 01.10.2015

Табела број 7: Цене гаса за јавно снабдевање са применом од 01.07.2015

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Мала потрошња	43,61		1.462,76
	Ванвршна K1	41,71	103,01	1.462,76
	Равномерна K1	41,71	125,08	1.462,76
	Неравномерна K1	41,71	147,15	1.462,76
Категорија 2 6 ≤ p ≤ 16 bar	Ванвршна потрошња K2	40,80	81,62	14.627,63
	Равномерна потрошња K2	40,80	99,11	14.627,63
	Неравномерна потрошња K2	40,80	116,60	14.627,63

- Преглед цена које су важиле од 01.10.2015 до 15.11.2015

Табела број 8: Цене гаса за јавно снабдевање са применом од 01.10.2015

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња	39,77		1.462,76
	Ванвршна К1	37,87	103,01	1.462,76
	Равномерна К1	37,87	125,08	1.462,76
	Неравномерна К1	37,87	147,15	1.462,76
Категорија 2 $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$	Ванвршна потрошња К2	36,97	81,62	14.627,63
	Равномерна потрошња К2	36,97	99,11	14.627,63
	Неравномерна потрошња К2	36,97	116,60	14.627,63

- Преглед цена које важе од 15.11.2015 године

Табела број 9: Преглед цена гаса за јавно снабдевање са применом од 15.11.2015

ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)	Тарифа "накнада по месту испоруке" (дин/место испоруке/година)
Категорија 1 $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња	41,16		979,18
	Ванвршна К1	38,37	208,25	979,18
	Равномерна К1	38,37	252,87	979,18
	Неравномерна К1	38,37	297,50	979,18

- ❖ **Преглед цена за приступ и коришћење дистрибутивног система за природни гас које важе од 15.11.2015 године**

Табела број 10: Преглед цена за приступ и коришћење дистрибутивног система са применом од 15.11.2015

Категорије купаца	Групе купаца	Тарифа "енергент" (дин/м3)	Тарифа "капацитет" (дин/м3/дан/година)
Категорија 1 р < 6 bar	Мала потрошња	8,99	0,00
	Ванвршна К1	6,20	208,25
	Равномерна К1	6,20	252,87
	Неравномерна К1	6,20	297,50
Категорија 2 6 ≤ р ≤ 16 bar	Ванвршна потрошња К2	4,88	165,41
	Равномерна потрошња К2	4,88	200,86
	Неравномерна потрошња К2	4,88	236,30

Из приложеног кретања цена гаса за јавно снабдевање, које спадају под регулисане цене, дакле одобрене од стране надлежне Агенције за Енергетику, се може закључити следеће:

- ❖ У последњих годину дана цене су повећаване само 02.03.2015 године, док су падале три пута и то 01.06.2015, затим 01.07.2015 и 01.10.2015. године
- ❖ У четири најхладнија зимска месеца односно у новембру и децембру 2014 и јануару и фебруару 2015 године, продајне цене природног гаса за јавно снабдевање нису повећаване, док су набавне цене гаса у сваком од посматрана четири месеца биле за најмање 2,02 динара по метру кубном, веће од оних набавних цена на основу којих је одобрена продајна цена
- ❖ Не постоји чврсто правило у кретању цена
- ❖ АЕРС се „дискриминаторски“ понаша према јавним снабдевачима. Извињавам се и АЕРС и свим тамо запосленима на овој тешкој речи, али се недвосмислено намеће такав закључак. Поткрепићу то следећим доказима. Сви дистрибутери су након добијања фактура Србијагаса за новембар 2014 године, јасно уочили и констатовали да је набавна цена јако скочила и стручно удружење дистрибутера гаса је половином децембра затражило од АЕРС хитно реаговање у смислу одобравања нових виших продајних цена гаса. АЕРС након бурних реакција свих дистрибутера, донео нови ценовник ПГ за јавно снабдевање тек на самом крају јануара 2015 године, дакле пуних 45 дана, након захтева. Због закона о заштити потрошача донети ценовник је могао бити примењен тек од 02.03.2015 године. Приликом пада набавних цена гаса, АЕРС је требало мање од 10 дана да направи нове ценовнике и хитно их одобри, док му је за повећање цена требало пуних 45 дана да искалкулише и одобри нове веће цене. Не желим спорити да има неких административних препрека приликом израчунавања нових виших цена гаса за јавно снабдевање, али су те препреке у прописима који су донети на предлог АЕРС. Сви дистрибутери и заједно и појединачно су предлагали да се уочене препреке по

хитној процедури елеминишу , али то још ни након годину дана није урађено нити има наговештаја да би се то могло десити. И лично сам у више наврата предлагао и АЕРС и надлежном министарству да треба изменити неке утврђене методологије и начин како то учинити али није било слуха за то.

- ❖ ЈП Гас Темерин , а исти случај је и са осталим јавним снабдевачима, претрпео због ових ствари , велике губитке. Напред је наведено да је ЈП Гас Темерин само у период од 1.11.2014 па до 01.03.2015 претрпео штету од 12.000.000 динара , због лоше методологије формирања цена гаса за јавно снабдевање.

Дакле на основу свега изнетог заиста је тешко предвидети односно дати пројекцију плана за 2016 годину. Поткрепићу то најновијом чињеницом. Од АЕРС смо у другој половини септембра 2015 године , добили писмену најаву о смањењу набавне цене. Негде око 20.09.2015 смо добили и конкретан податак да ће та цена бити 32,23 динара по метру кубном, АЕРС је на бази те цене израчунао нове продајне цене и наложио њихову примену од 01.10.2015 године. Почетком новембра смо добили фактуру Србијагаса са набавном ценом гаса за октобар месец , која је износила 33,3 динара по метру кубном , дакле за 1,07 динара по кубнику , већом од калкулативне набавне цене. Промена цене је последица раста курса долара, али је јавним снабдевачима небитно због чега цена скаче , јер они у сваком случају буду једини оштећени у ланцу снабдевања гасом.

На крају додајемо да је наведена цена гаса за јавно снабдевање која важи од 15.11.2015 године, цена која је донета на предлог ЈП Гас Темерин. Да није било тога предлога, важила би цена од 1.10.2015 године. Још да додамо да је ЈП ГАС Темерин, искористио своје право да сам израчуна цене и достави их АЕРС на усвајање односно одобрење. Ми смо тај поступак покренули још 08.06.2015 године и тек половином септембра смо добили зелено светло да дамо те цене на усвајање Надзорном одбору. Као што се види АЕРС их је одобрио за примену од 15.11.2015 године , иако су постојали сви услови да се оне примене од 01.10.2015. године.

Дакле све указује да се ствари не одвијају на добро и да у великој мери иду на штету оних који се баве јавним снабдевањем. У ЈП Гас Темерин , јавно снабдевање је заступљено са преко 92 % , па је веома тешко избећи губитке.

5.5. Пројекција броја потрошача по групама

Код пројекције физичког обима испорука гаса , смо видели да имамо одређени раст потрошње гаса. Међутим тај раст потрошње ја такав да би могао бити и последица

климатских примена , али и последица раста потрошње код неколико крупнијих потрошача. За сада није могуће са високом поузданошћу тврдити да је раст потрошње последица тачно одређених дешавања. Зима је такође била просечна и краткотрајна , да би то могао бити узрок раста потрошње. У сваком случају предстоје озбиљне анализе узрока раста потрошње , и то после вишегодишњег пада потрошње. У ствари у последњих 5 година смо имали константан пад потрошње у укупном износу од преко 30 %. Због тога је у интересу погледати и стање у погледу броја потрошача. До сада је тај сегмент посматран искључиво са становишта броја нових прикључака на гасну мрежу. Од изградње гасоводне мреже , највећи број прикључака у једној години је био 369 (2005 одине). Од тада имаммо константан пад броја нових прикључака као што се види из наредног

Табела број 11: Приказ броја нових прикључака у периоду 2009 до 2015

Година	Број нових прикључака
2009	121
2010	49
2011	46
2012	34
2013	27
2014	15
2015 (до 01.11)	16

Из табеле се види да и број прикључака у 2015 години имао макар и симболичан раст. Оно што се не види из ове прости бројке од 15 нових прикључака , јесте чињеница да има 14 прикључака Г-4 али и по један прикључак Г-10 и Г-16. Овај прикључак Г-16 је у једној стамбеној згради са преко 20 стамбених јединица, па овај податак мења слику, јер то значи практично готово 50 нових потрошача. Овде треба рећи да у наредном периоду не треба очекивати значајнији раст броја нових потрошача, јер је дошло до засићења тржишта , односно сви који су мислили трошити гас , већ су обезбедили прикључке. Нових потрошаче ће бити али само онолико колико се буде повећавао број домаћинства , и наравно за мали број оних који се из неког разлога одлуче да почну користити гас.

У наредној табели је дат преглед броја потрошача по групама за 2014 и пројекција за 2015 годину

Табела број 12: Приказ пројекције броја потрошача по групама за 2015

Група купаца	Број купаца 2014	Број купаца 2015
K1 Мала потрошњ домаћинства	6431	6382
K1 Мала потрошња остали	151	192
K1 Вршна потрошња	0	2
K1 Равномерна потрошња	14	8
K1 Неравномерна потрошња	24	28
K2 Ванвршна потрошња	0	1
K2 Равномерна потрошња	1	1
K2 Неравномерна потрошња	2	1
Укупно	6623	6615

Из табеле се види да се укупан број потрошача смањио са 6623 на 6615 , односно за 8 потрошача. При томе су неки мењали групе према типу потрошње. Због чега је пад укупног броја потрошача ? Постоји јасан и чист разлог за то , а то је да смо неке потрошаче који су испунили законске критеријуме брисали са листе потрошача , док то није рађено у 2014 години , као ни раније (на пример потрошач може да се привремено одјави и то најкраће за 1 годину а најдуже на две године , па су сви који су прешли 2 године , брисани са листе потрошача.

Имајући у виду да су тренутне цене гаса ,за око 20 % ниже од цена у исто време прошле године , и да је тренутно гас међу најјефтинијим енергентима, реално је очекивати не само раст потрошње , већ и благи раст броја потрошача.

6. ПЛАН ЗА 2016 ГОДИНУ

У претходном делу смо дали комплетне пројекције свих параметара пословања за 2015 годину , као годину на основу које се прилази изради плана за 2016 годину. Такође смо дали опширна и уверљива образложења за , за све појединачне вредности добијених пројекција. При томе смо поступали у складу са „ СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊИХ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЗА 2016 ГОДИНУ „ , које је усвојила Влада РС . дана 05.11.2015 године , под броје 023-11810/2015.

6.1. План физичког обима преузимања и испорука гаса за 2016 годину

Табела број 13: Табеларни приказ плана преузимања и испорука гаса у 2016 години

ПЛАН 2016

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) план 2016	укупна испорука купцима (у м3) план 2016	Разлика између преузетих и испоручених количина (у м3/месец) план 2016	Разлика између преузетих и испоручених количина (у %)
Јануар	1.170.000	1.136.500	33.500	2,86
Фебруар	1.120.000	1.095.500	24.500	2,19
Март	850.000	835.000	15.000	1,76
Април	440.000	433.000	7.000	1,59
Мај	150.000	149.000	1.000	0,67
Јун	150.000	150.000	0	0,00
Јул	130.000	130.000	0	0,00
Август	120.000	120.000	0	0,00
Септембар	170.000	169.000	1.000	0,59
Октобар	360.000	355.000	5.000	1,39
Новембар	770.000	755.500	14.500	1,88
Децембар	1.090.000	1.061.500	28.500	2,61
укупно	6.520.000	6.390.000	130.000	1,99

Из табеле 13 се може уочити следеће:

- Укупна планирана испорука гаса у 2016 години износи 6.390.000 метара кубних , и већа је за 2,6 % од пројекције за 2015 годину. Из приказаног је јасно да је план повећања мањи у 2016 години од пројекције раста за 2015 годину. То смањење раста потрошње је резултат доношења реалног плана , јер не постоје јасни и чврсти показатељи да ће оставрени раст потрошње у 2015 години бити достигнут у 2016 години. Ово је и резултат жеље да позитивно пословање буде засновано на чврстим основама, а не на нереалним жељама.
- Планирани губитак гаса у мрежи је такође мањи и од оствареног и од постављеног циља. Он је просто резултат тога да је приказани износ нешто што АЕРС препоручује и признаје одобреном методологијом формирања цена. На такав корак смо се одлучили јер смо у 2015 години поставили одређени број мерача са уграђеном температурном корекцијом и планирано је да се настави са уградњом таквих мерача. У нашим анализама губитака гаса смо такође дошли до закључка да је превелики губитак гаса , последица и нетачне температурне компензације. Познато је да се измерена количина испорученог гаса , коригује у односу на ставрни притисак и температуру. Корекција по основу температуре се врши или аутоматски код мерача који имају уграђен коректор или рачунским путем. Код корекције рачунским путем која је код нас доаминантна , стандардом је предвиђено да се предвиђа просечна температура од 6 степени, а познато је да имамо вишегодишњи просек изнад тога , односно да је просечна измерена температура виша од 6 степени. На

крају и у циљевима за 2016 годину , смо себи поставили задатак да гбитак смањимо на 2 %.

6.2. План броја запослених радника у 2016 години

У нареденој табели ја дат планирани број радника по кавлификационој структури , како пројекција за 2015 годину , тако и план за 2016 годину.

Табела број 14: Приказ планираног броја запослених у 2016 години

Редни број	Стручна спрема	Број радника са 30.09.2015 године	учешће у %	Пројекција броја радника у 2015 години	учешће у %	планиран број радника у 2016	учешће у %
1	ВСС	8	35	8	35	8	35
2	ССС	15	65	15	65	15	65
УКУПНО		23	100	23	100	23	100

У прилогу број 1 је дат преглед броја запослених по стручној спреми и организационим јединицама, са пројекцијом остварења до краја 2015 и планом за 2016 годину. Наглашавамо да није планирано повећање броја запослених.

Из приказане табеле се јасно види да се не планира повећање броја запослених. Разлога за то има више а међу њима су најважнији следећи:

- Економске могућности односно финансијски резултати су лимитирајући фактор. Ако се пажљиво погледа планирани ниво трошкова по основу зарада , види се да он достиже забрињавајући износ и да постаје озбиљна препрека за улагања у инвестиције.
- Смањење зарада је, готово са једне стране неизбежно али са друге стране веома опасно. Опасно је јер озбиљно угрожава извршење планираног обима посла али и прети да озбиљно уздрма и радну дисциплину и међуљудске односе. Наиме ми смо у последњих годину дана или три пута смањење зарада запослених. Прво смањење је уследило доношењем закона о посебном опорезивању зарада запослених, када су зараде смањене за 10 %., али нису смањени издаци за те намене. Друго смањење зарада је уследило са почетком маја , а на основу захтева и препорука Општинског Већа, које је инспирисано жељом да се плате ускладе са платама у општинској управи. Тада су плате умањене у просеку за нешто више од 10 %. Треће умањење зарада запослених

је уследило са почетком октобра месеца и износило је 10 %. Основни разлог за такву одлуку јесу економске могућности. Наиме висина прихода које остварује предузеће по сонову разлике између набавне и продајне цене гаса , имају тенденцију сталног опадања (основни узрок је методологија формирања цена гаса за јавно снабдевање), а учешће зарада у структури трошкова достигло је ниво који је опасан за дугорочни развој предузећа. Настави ли се та тенденција предузеће неће моћи ништа инвестирати , што ће довести до великог технолошког заостајања и немогућности одржавања дистрибутивног система.а тиме и неизвршавања законских обавеза.

- У одређеном смислу предузеће има и вишак запослених. Тај вишак се јавља у две сегмента рада. Један је у дистрибутивном систему где ми имамо 8 радника , са основним задатком на одржавању техничке исправности гасоводног система и припадајућих мерно регулационих уређаја и подстанца. Имајући у виду да постојећи радници врше читавање , поделе рачуна , поступке искључивања и поновног укључивања потрошача , све мање времена преостаје за основне задатке. Такође и прописи намећу одређени број запослених (рецимо ми смо већ до сада морали заменити виша хиљада бројила, постоји обавеза да се стално баждаре бројила а то захтева скидање једног и постављање другог бројила и одношење на баждарење, постоји обавеза сталног техничког прегледа, сада је актуелно и обавезно преузимање бројила од потрошача у имовину предузећа, такође по новом закону морамо склопити и нове уговоре о снабдевању). Све то захтева огромно ангажовање и велико време. Са друге стране савремене технологије омогућавају даљинско читавање утрошеног гаса али и искључивање потрошача и његово укључивање, али ми немамо средства да уложимо у такве системе. Када би то имали онда би постојећи број запослених био и превелик. Такође законски прописи као јавном предузећу нам не дозвољавају легално анагожвање радника за повремене послове , па ми све обављамо са постојећим бројем запослених. Други сегмент где се може говорити о вишку запослених јесу благајници. Ми имамо благајника , а заједно са локалним комуналним предузећем држимо још три благајне. Разлог за то јесте слаба присутност места за плаћање преко банака и пошта али и висока провизија за те услуге. На крају треба рећи и да је то последица захтева грађана са подручја тих месних заједница , али је то и додатни трошак за предузеће.

6.3. План инвестирања у 2016 години

Овај сегмент плана рада у 2016 години је најнеизвеснији. За то постоји један једини разлог , а то је неизевност стварних могућности предузећа. Потребна за инвестицијама је несумњива , на неколико сегмената као што су:

- Улагање у замену бројила. Ми са једне стране имамо и законску обавезу да бројила замењујемо новима али и стварну потребу да их мењамо технолошки савременијим. У том смислу се јављују два разлога. Један је да имају могућност аутоматске температурне корекције а друга је да су предвиђена места за додавање модула који омогућује надоградњу даљинског читавања.
- Неспорна је потреба и за проширењем односно обнављањем возног парка. Предузеће тренутно располаже само са три возила , од којих су два преко 10 година старости. Јасно је да су она значајан део времена у сервису , што не само да сужава расположивост возила него и повећава трошкове.
- Имамо у локалној самоуправи наговештај доласка једног инвеститора , коме је неопходан гас у значајнијим количинама , а за реализацију је нужно проширење мреже и изградња МРС.
- Већ одавно је планирана изградња гараже за возила , која до сада није реализована па је такође унета у план.
- У план је ушла и набавка одређеног броја рачунара , јер су стари дотрајали а ни њихове могућности не задвољавају данашње потребе

У табели број 15 је дат преглед плана инвестирања по врстама инвестиција за 2016 годину

Табела број 15

Износ у 000 динара

Р. бр	Назив Инв. Улаг.	Извор Средстава	Год Поч. Улагања	Год Зав.Улагања	Ук. Вредн. улагања	Планирано у у2015	Пројекција За 2015	План За 2016
1.	МРС	сопст	2016	2016	7.000	7.000	300	7.000
2.	КМРС	сопст	2016	2016	3.700	3.700	990	3.700
3.	Возила	сопст	2016	2016	1.000	1.000	0,0	1.000
4.	Посл. простор	сопст	2016	2016	1.000	1.000	0,0	1.000
5.	рачунари	сопст	2016	2016	500	500	175	500
6.	Дистр Гасна мрежа	сопст	2016	2016	3.850	0,0	0,0	3.850
	УКУПНО				17.050	13.200	1.465	17.050

Значење коришћених скраћеница у табели 15:

МРС- Мерно регулационе станице или регулационе станице –РС

КМРС- прикључци кућних мерно регулационих станица

7. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ И РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ЗА 2016

При изради финансијског плана предузећа за 2016 годину , неопходно је поћи од параметара који су утврђени у претходном делу овог плана и програма пословања. Ти параметри су :

- ✓ Планирани обим испорука гаса
- ✓ Планирани број прикључака
- ✓ Планиран просечна продајна цена гаса
- ✓ Планиране цене прикључака
- ✓ Планирани обим преузимања гаса
- ✓ Просечан губитак гаса
- ✓ Планирана набавна цена гаса

Табела број 16: Финансијски план за 2016 годину

ПЛАН 2016

месеци	укупно преузимање у ДС (у м3) план 2016	планирана набавна цена 2016 (дин/м3)	планирана набавна вредност гас 2016	укупна испорука купцима (у м3) план 2016	планирана продајна цена 2016 (дин/м3)	планирани приход од гаса 2016
Јануар	1.170.000	34,99	40.938.300	1.136.500	42,82	48.664.930
Фебруар	1.120.000	34,99	39.188.800	1.095.500	42,82	46.909.310
Март	850.000	34,99	29.741.500	835.000	42,82	35.754.700
Април	440.000	34,99	15.395.600	433.000	42,82	18.541.060
Мај	150.000	34,99	5.248.500	149.000	42,82	6.380.180
Јун	150.000	34,99	5.248.500	150.000	42,82	6.423.000
Јул	130.000	34,99	4.548.700	130.000	42,82	5.566.600
Август	120.000	34,99	4.198.800	120.000	42,82	5.138.400
Септембар	170.000	34,99	5.948.300	169.000	42,82	7.236.580
Октобар	360.000	34,99	12.596.400	355.000	42,82	15.201.100
Новембар	770.000	34,99	26.942.300	755.500	42,82	32.350.510
Децембар	1.090.000	34,99	38.139.100	1.061.500	42,82	45.453.430
укупно	6.520.000		228.134.800	6.390.000		273.619.800

У табели број 16 дат је план преузимања гаса по месецима , са укупном количином преузимања у 2016 години , која износи 6.520.000 метара кубних природног гаса. Уз планирану просечну набавну цену гаса од 34,99 динара , добија се укупна набавна вредност гаса у износу од 228.134.800 динара (исказана вредност је без ПДВ). Уз планирану укупну годишњу испоруку гаса од 6.390.000 метара кубних гаса и планирану просечну продајну цену гаса у износу од 42,82 динара по метру кубном , добија се укупна вредност испорука гаса у износу од 273.619.800 динара. У пројекцији остварења за 2015 годину су сви параметри образлагани па их овде нећемо посебно истицати. Можда треба напоменути још једном планиране набвне и продајне цене гаса , као највеће непознанице. Као што се види планирана је просечна набавна цена гаса у износу од 34,99 динара по метру кубном , која за 1,69 динара по метру кубном већа од набавне цене гаса за месец октобар 2015 године , а за 1,76 динара је већа од тренутне планске набавне цене. У овом моменту није могуће прецизно предвидети како ће се кретати набавне цене гаса, али смо пошли од претпоставке да ће бити мање колебање долара а тиме и набвне цене. Очекујемо од надлежних , и да ће свако значајније повећање имати за последицу благовремено повећање и продајне цене гаса. Такође је планирана просечна продајна цена гаса у износу од 42,82 динара по метру кубном , што је за 1,66 динара по метру кубном већа од тренутне продајне цене гаса. Лако је уочити да је планирано повећање продајне цене гаса за 1,66 динара по метру кубном , мање од планираног повећања просечне набавне цене гаса од од 1,69 динара (та разлика није велика , али је нека врста амортизера који треба да ублажи колебања набвне цене гаса). Треба ипак бити реалан и признати да се та трка између набавне и продајне цене не може добити и да ће мо ми претрпети као и прошле године значајне губитке, ако ни због чега онда због закона о заштити потрошача , који налаже да се продајна цена мора најавити најмање 30 дана пре почетка њене примене. Због амортизације овог свакако очекиваног удара , ми смо предвидели још једну врсту резерве. Та резерва се крије у чињеници да просечна продајна цена није обухватила и такозвану накнаду по месту испоруке , већ само приход по основу тарифног елемента енергент. Међутим такође треба имати у виду да није реално и да успемо све трошкове одржати на нивоу достигнутог нивоа пројекције за 2015 године. Наиме у планираном финансијском резултату за 2016 годину (табела 17) смо све трошкове задржали на нивоу трошкова из 2015 године сем трошкова набавке гаса, и трошкова зарада . Планско повећање зарада смо планирали из разлога да оставимо могућност покушаја да амортизујемо неко од три смањења зарада у години на истеку. Ми ће мо све учинити да те трошкове задржимо на том нивоу и то ће мо свакако постићи за оне трошкове који су под нашом контролом, али није реално да се остали трошкови задрже на нивоу из 2015 године . Ми смо се доследно држали издатих смерница, па смо у план ушли без раста трошкова.

На основу свега изнетог , у табели 17 је дат планирани финансијски резултат за 2016 годину.

Табела 17: План финансијског резултата за 2016 годину

000

	Реализација а 2014	Процена реализације 2015	План 2016	Индекс
	1	2	3	3/2
1.Пословни приходи	278.377	301.017	277.684	0,92
Приходи од продаје	275.255	296.953	273.620	0,92
Приходи од продаје производа на домаћем тржишту	833	840	840	1,00
Приходи од активирања учинака и робе	314	314	314	1,00
Остали пословни приходи	1.975	2.910	2.910	1,00
2. Финансијски приходи (камата и поз.курс.разл.)	13.359	13.400	15.000	1,12
3. Остали приходи	32	100	100	1,00
УКУПНО ПРИХОДИ	291.768	314.517	292.784	0,93
1. Набавна вредност продате робе(50)	243.220	260.703	228.135	0,88
2. Трошкови материјала (конто група 51)	2.735	1.351	1.351	1,00
Трошкови материјала за израду	1.004	300	300	1,00
Трошкови основног и помоћног материјала	1.004	300	300	1,00
Сви други трошкови материјала за израду				
Трошкови осталог материјала (режијског)	606	405	405	1,00
Трошкови канцеларијског материјала	327	210	210	1,00
Трошкови материјала и резервних делова	46	22	22	1,00
Сви други трошкови осталог материјала (режијског)	233	173	173	1,00
Трошкови горива и енергије	1.125	646	646	1,00
Трошкови електричне енергије	77	79	79	1,00
Трошкови горива за транспортна средства	885	407	407	1,00
Трошкови природног гаса-сопствена потрошња гаса(50)	163	160	160	1,00
Сви други трошкови горива и енергије				
3. Трошкови зарада, накнада и ост.лич.(кон. гр. 52)	25.958	28.285	33.418	1,18
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	20.640	19.740	23.477	1,19
Трошкови пореза и доприноса на терет послодавца	3.694	5.711	6.864	1,20
Трошкови накнада по уговору о делу	106	0	240	
	Реализација а 2014	Процена реализације 2015	План 2016	Индекс
Трошкови накнаде члановима управ.и надзор.одбора	517	525	525	1,00
Остали лич. расх. (превоз радн.,јуб.награде, отпрем.)	1.001	724	724	1,00
Остали лич. расх. (прив.смањ.плата)		1.585	1.588	1,00
4. Трошкови производних услуга (кон. гр. 53)	2.995	1.615	1.615	1,00
Трошкови транспортних и птт услуга	385	300	300	1,00

Трошкови услуга одржавања гас, остале усл.одржавања	1.740	985	985	1,00
Трошкови рекламе и пропаганде	250			
Трошкови осталих услуга	620	330	330	1,00
5. Трошкови Амортизације и резервисања	3.322	3.400	3.300	0,97
6. Нематеријални трошкови (конто група 55.)	6.184	4.970	4.890	0,98
Трош. Непроиз.услуга(адв,ревиз,саветов..)	2.021	1.700	1.700	1,00
Трошкови репрезентације	315	75	75	1,00
Трошкови премија осигурања	877	200	200	1,00
Трошкови платног промета	637	550	550	1,00
Трошкови чланарина	113	50	50	1,00
Трошкови пореза и доп., пор.на имовину и накнада за уређ	1.219	1.220	1.140	0,93
Остали нематеријални трошкови (судске таксе, регистрација, локалне таксе и тд)	1.002	1.175	1.175	1,00
7. Финансијски расходи	16.444	14.915	14.933	1,00
8. Остали расходи	1.775	300	300	1,00
Укупно (2+3+4+6)	37.872	36.221	41.274	1,14
УКУПНО РАСХОДИ(1+2+3+4+5+6+7+8)	302.633	315.539	287.942	0,91
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-10.865	-1.022	4.842	

Најважнија порука из плана финансијског резултата је следећа:

- ❖ У 2014 години исказан је негативан финансијски резултат од 10.865.000 динара
- ❖ У пројекцији финансијског резултата за 2015 годину , исказан је негативан финансијски резултат од 1.021.938 динара, што је за преко 10 пута мање у односу на 2014 годину, уз могућност да потпуно избегнемо губитак , у случају повољне ситуације у последња два месеца 2015 године.
- ❖ У плану за 2016 годину исказан је позитиван финансијски резултат од 4.842.182 динара

8. ЗАКЉУЧЦИ

1. *Исказани негативан финансијски резулта у 2014 години је последица спрегнутог дејства два фактора. Један је да смо имали огромне финансијке губитке због неадекватне методологије формирања цена гаса за јавно снабдевање. Други је да се предузеће није прилагодило стварним реалним условима пословања, односно није благовремено реаговало у смислу редуковања трошкова у складу са реалним могућностима.*
2. *Предузеће је у 2015 години извукло поуке и своје трошкове прилагодило реалним могућностима, али због даљег присуства губитака на цени гаса у првој пполовини године, није реално очекивати бољи резултат од позитивне нуле, али је могуће и да искаже неки губитак, што у потпуности зависи од ситуације у новембру и децембру.*
3. *План за 2016 годину је урађен на реалним основама уз благу дозу песимизма, заснованог на негативним догађајима из претходних година. И поред присутног песимизма план показује да се може очекивати позитиван финансијски резултат.*
4. *Предузеће није успело остварити планирани обим инвестиција у 2015 години, јер за то није било реалних могућности*
5. *Предузеће није успело да значајније редукује губитке гаса и поред читавог низа предузетих мера, што указује на неки латентни извор губитака*
6. *И даље је снажно присутна опасност од блокаде рачуна, јер нисмо успели значајније побољшати ликвидност. У великој мери је то последица наслеђених слабости али и великог степена финансијске исцрпљености значајног дела потрошача гаса.*

- 7. Предузеће мора до крајњих граница елеминисати све уочене слабости и заострити финансијску дисциплину да би стекло реалан простор за опстанак и даљи развој**
- 8. Морају се изнаћи нове могућности за инвестиције , како би се избело потпуно технолошко заостајање**
- 9. Исказани план указује да не постоји значајан маневарски простор и да се сви параметри од значаја за пословни резултат морају строго пратити и контролисати**

Директор

Милорад Устић

Председник Надзорног одбора

Здравко Ињац